

tam šlo sice o obecní statek, ale požívací práva žalujících byla veřejnoprávní povahy, která ovšem nejsou předmětem vydržení, a mimo to předcházel rozepři výrok nejvyššího správního soudu, že jde o obecní statek, a že požívací právo k němu zakládá se na § 70 českého obecního zřízení, kterémužto výroku byla přiznána prejudicialita. Zjištěný způsob používání obecní cesty žalobci není však veřejnoprávní povahy, naopak jeho podstata jest taková, že jím obecní cesta v rozhodující části přestala sloužiti chození a ježdění, přestala fakticky býti věcí (§ 288 obč. zák.), »která podle zemské ústavy jest určena k užívání každého člena obce«. Podle § 1455 obč. zák. možno vše, čeho lze nabýti, také vydržeti, a ježto veřejný statek, šetříc ovšem určitých předpisů zákonných, může přejíti v soukromé vlastnictví, tudíž ho lze nabýti, může také býti předmětem vydržení.

Čís. 7834.

Domáháno-li se z důvodu náhrady škody bolestného a léčebných nákladů, dlužno posuzovati oba nároky co do přípustnosti dovolání samostatně.

(Rozh. ze dne 2. března 1928, Rv I 1022/27.)

N e j v y š š í s o u d odmítl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelka domáhá se na žalovaném náhrady škody 2.080 Kč a to 2.000 Kč bolestného a 80 Kč za náklady léčebné. Jde o dva nároky samostatné, podléhající zvláštnímu, samostatnému posouzení, o nichž může býti rozhodnuto různě. Výrok o těchto nárocích nemůže však býti nadále napadán, když soudy nižších stolic o nich souhlasně rozhodly (§ 502 třetí odstavec c. ř. s.), nehledíc ani k tomu, že u částky 80 Kč hodnota sporného předmětu ani nedosahuje výše v § 448 c. ř. s. vytěčené a platí tudíž předpis § 502 druhý odstavec c. ř. s. Dovolání je proto nepřípustné a bylo je odmítnouti, nestalo-li se tak již soudem první stolice (§ 507 c. ř. s.).

Čís. 7835.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).

Nepravidelnost v dopravě dlužno spatřovati v tom, že vlak zastavil ve stanici tak, že vůz, z něhož cestující vystupoval, byl tak vzdálen od stožárové svítilny, že světlo z ní nedopadalo až na místo, kde byl onen vůz, takže nebylo viděti zřetelně schůdky. Stačí, že poranění cestujícího nastalo při tom, když se zřítil s nedostatečně osvětlených schůdků, a nesejde na tom, že se tak nestalo hned, když se smekl, nýbrž až v okamžiku, kdy se pokusil vyprostiti se ze svízelné situace, v níž se ocitl.

právě následkem onoho smeknutí. Počínal-li si poškozený při tom neobratně, nelze mu to přičítati za zavinění, ručení dráhy podle § 2 zák. o ruč. žel. vylučující neb obmezující.

(Rozh. ze dne 2. března 1928, Rv I 1390/27.)

Žalobce, vystupuje ve stanici R. z vagonu, sklouzl a zlomil si nohu. Žalobní nárok na náhradu škody procesní soud první stolice uznal, odvolací soud neuznal důvodem po právu.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Žalovaná dráha doznala, že stupátka železničního vozu, z něhož žalobce vystoupil ve stanici R. dne 21. října 1923 o 18.30 hod. večer, nebyla osvětlena z vnitřku vozu. Dráha byla proto povinna, pečovati o to, by schůdky tohoto vagonu byly ve všech stanicích, kde vystupovali cestující, osvětleny lampami z nádraží. To se ve stanici, kde žalobce vystoupil nestalo, neboť podle zjištění prvního soudu, jež nebyla odvolacím soudem výslovně změněna, byla stanice R. tenkrát při panujícím pochmurném počasí osvětlena pouze jedinou před vchodem do provozní kanceláře mezi oběma kolejemi na sloupu upevněnou svítilnou a vlak zastavil lokomotivou teprve před nákladním skladištěm tak, že vůz, ve kterém seděl a z něhož vystupoval žalobce, byl asi 20 m vzdálen od stožárové svítilny, z níž světlo již nedopadalo až na toto místo a nebylo zřetelně viděti schůdky vagonu. Tuto skutečnost považuje dovolací soud za nepravdivost v dopravě, a dráha ručí za úraz žalobcův, ovšem jen za předpokladu, že je v příčinné spojitosti s touto nepravdivostí. Odvolací soud zodpověděl otázku příčinné souvislosti záporně, vycházeje z toho, že nedostatečné osvětlení schůdků, po nichž žalobce sestupoval, mělo pouze za následek, že žalobce sklouzl pravou nohou od hořejšího schodu až na nejnižší schod a že dvojité zlomení levého kotníku nastalo teprve tehdy, když levá noha žalobcova se dostala jeho »nešikovnou manipulací« mezi dva schůdky a žalobce nohu z tohoto prostoru vytáhl. Odvolací soud však přehlíží, že při posuzování otázky, zda úraz jest následkem příhody v dopravě, nepřicházejí v úvahu jen přímé následky. Dráha ručí také za úraz, jenž jest vzdálenějším následkem příhody v dopravě. To plyne již z toho, že § 1 zák. o ruč. žel. ukládá dráze také ručení za úraz, jenž byl příhodou v dopravě toliko »přivoděn« (herbeigeführt) v zřejmém protikladu k § 2, kde zákon vychází z pojmu »způsobení« (verursachen). Proto stačí, že zlomení žalobcova kotníku nastalo při tom, když se s nedostatečně osvětlených schůdků sřítíl, a nesejde na tom, že se tak nestalo hned, když se smekl, nýbrž až když se pokusil vyprostiti se ze svízelné situace, v níž se ocitl právě následkem tohoto smeknutí. Počínal-li si žalobce při tom neobratně, nelze mu přičítati zavinění, ručení dráhy podle § 2 zák. o ruč. žel. vylučující neb obmezující, neboť, nehledíc k tomu, že s tohoto hlediska přichází v úvahu pouze

zavinění poškozeného, pokud jím byla způsobena příhoda v dopravě, jest okolnost, že žalobce neučinil právě nejúčelnější pohyb, by nabyl opět rovnováhy, zajisté dostatečně omluvena jeho bezděkým se sřícením se schůdků a leknutím z toho nastalým a nemůže mu býti ani důvodně vytýkáno, že nepoužil pozornosti vyžadované v § 1297 obč. zák. Odvolací soud tedy věc nesprávně posoudil, zamítnuv žalobu a dlužno přisvědčiti prvému soudu, jenž uznal, že žalobní nárok jest důvodem po právu. Bylo proto dovolání vyhověti, napadený rozsudek změnit a obnoviti rozsudek prvního soudu.

Čís. 7836.

Nezletilé dítě, vzešlé z manželství soudně rozvedeného, o jehož výchově a výživě nebyla při rozvodu manželství uzavřena za souhlasu soudu dohoda mezi manžely a ohledně něhož ani soud opatrovnický neučinil dosud opatření podle § 142 obč. zák., jest oprávněno domáhati se na otci placení výživného. O bezdůvodném oddalování dítěte bylo by lze mluvíti pouze tehdy, kdyby matka dítěte jednala proti soudně schválené dohodě s manželem anebo se neřídila opatřením soudu podle § 142 obč. zák.

(Rozh. ze dne 2. března 1928, R II 427/27.)

Soud první stolice zamítl žádost nezl. manželského dítěte proti otci na placení výživného, ježto dítě mělo býti otci vydáno. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvému soudu, vyhradiv pravomoc.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jde o otázku, zda nezletilé dítě vzešlé z manželství soudně rozvedeného, o jehož výchově a výživě nebyla při rozvodu uzavřena za souhlasu soudu dohoda mezi manžely a ohledně něhož ani soud opatrovnický neučinil dosud opatření podle § 142 obč. zák., které žije u matky, může se domáhati na svém otci placení výživného. Odpověď na ni dává ustanovení § 142 obč. zák., neboť praví v doslovu »náklady na výchovu nese otec«. Mylným jest proto názor prvního soudu, že dítě, o něž jde, nároku takového nemá, ježto prý jest matkou bezdůvodně otci oddalováno. Podle § 141 obč. zák. prvním soudem k odůvodnění jeho názoru uváděného jest ovšem otec povinen poskytnouti výživu dítěti v první řadě ve své domácnosti. Platiti výživné pro dítě vyživované mimo jeho domácnost jest povinen pouze tehdy, je-li důvodná potřeba, by bylo dítě živeno mimo domácnost, nanejmenší není povinen platiti výživné, bylo-li dítě z jeho domácnosti svémocně oddáleno (rozh. čís. 6200 sb. n. s.). Příklad, o něž jde, jest však posuzovati s hlediska § 142 obč. zák. Podle tohoto ustanovení zákona mohlo by se v tomto případě mluvíti o bezdůvodném oddalování dítěte jeho otci tenkrát, kdyby matka